

Lexique : araméen – hébreu moderne

Ces mots sont utilisés dans la langue juridique.

פירוש	הגייה	מונח
דרך אגב	אַגַּב אֹרְחָא	אגב אורחא
הערכה	אוּמְדָנָא	אומדנא
דרך	אוּרְחָא	אורחא
דרכים	אוּרְחוֹת	אורחות
ליצנות	אַטְלוּלָא	אטלולא
הצד השני, הדעה השנייה	אַיְדֵךְ גִּיסָא	אידך גיסא
אין פנימיותו כחיצוניותו	אַיִן תּוֹכוֹ כְּפִירוֹ	אין תוכו כברו
ההיפך הוא הנכון	אַיְפְכָא מְסַתְבְּרָא	איפכא מסתברתא
לא שיחק לו המזל (מילולית: נשבר מזלו)	אַיְתְרַע מְזֻלוֹ	איתרע מזלו
על-פי דעתו של...	אַלִּיבָא דְ...	אליבא ד...
לדעתי	אַלִּיבָא דִּידִי	אליבא דידי
דיבורים באויר	אַמִּירָה בְּעֵלְמָא	אמירה בעלמא
הסבר, נימוק	אַמְתָּלָא	אמתלא
הארכת זמן	אַרְכָּה	ארכה
שנה שעברה	אַשְׁתַּקְדָּ	אשתקד
בתוך	בְּגוֹ	בגו
בפחד ובאהבה (מילולית: בזהירות וביראת כבוד)	בְּדַחִילוֹ וְרַחֲמִימוֹ	בדחילו ורחימו
דברים ריקים ובטלים	בוּקִי סְרִיקִי	בוקי סריקי
במימדים זעירים	בְּזַעִיר אֲנַפִּין	בזעיר אנפין
בין השורות	בֵּינֵי שְׁיִטֵּי	ביני שיטי
לחנם	בְּכַדִּי	בכדי
מס (בארץ נלקח המונח הארמי ומצייין סוג מס אחד בלבד)	בְּלוֹ	בלו
מחוסר ברירה	בְּלִית בְּרִיָּה	בלית ברירה
במה אנו עוסקים?	בְּמַאי עֹסְקִינַן?	במאי עסקינן?

במטותא	בְּמִטּוֹתָא	בבקשה
בסייעתא דשמיא (בס"ד)	בְּסִייעֵתָא דְשָׁמַיָא (בְּס"ד)	בעזרת השם (מילולית: בסיוע השמיים)
בעידנא דריתחא	בְּעֵידְנָא דְרִיתְחָא	מתוך כעס
בעלמא	בְּעֵלְמָא	סתם
בר נש	בַּר נֶשׁ	אדם (מתייחס לגבר בלבד)
בר סמכא	בַּר סְמָכָא	מוסמך, מומחה לדבר
בר פלוגתא	בַּר פְּלוּגְתָא	מי שחולק על חברו
ברחימו ודחילו	בְּרַחֲמֵימוּ וּדְחִילוּ	באהבה וביראה
ברי	בְּרִי	ברור
בריש גלי	בְּרִישׁ גְּלִי	באופן פומבי
ברם	בְּרָם	אולם
ברמיזא	בְּרַמִּיזָא	ברמז
גברא	גְּבַרְא	איש
גוזמא	גּוּזְמָא	הפרזה
גוזמא בעלמא קאמר	גּוּזְמָא בְּעֵלְמָא קְאָמַר	סתם הגזמה היא
גופא	גּוּפָא	גופו של עניין
גושפנקא	גּוּשְׁפִּנְקָא	חותמת, אישור
גיסא	גִּיסָא	צד
גרסא דינקותא	גְרִסָא דִּינְקוּתָא	מה שנלמד בגיל צעיר
דא עקא	דָּא עֵקָא	זאת הצרה
דברים בגו	דְּבָרִים בְּגוּ	יש בכתוב מעבר לפשט
דברים בעלמא	דְּבָרִים בְּעֵלְמָא	דברים סתם
דוקא	דּוּקָא	בדיוק
דחילו	דְּחִילוּ	פחד
די לחכימא ברמיזא	דִּי לְחֻכְמָא בְּרַמִּיזָא	לחכם די ברמז כדי להבין
דיבורים בעלמא	דִּיבּוּרִים בְּעֵלְמָא	דיבורים באויר
דינא דמלכותא דינא	דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא	דין המדינה הוא הקובע (גם כשהוא בסתירה לדין הדתי)

דכתיב	דְּכָתִיב	ככתוב
דלעיל	דְּלַעִיל	ככתוב למעלה
הא בהא תליא	הָא בְּהָא תְּלִיא	זה תלוי בזה
היינו הך	הֵינּוּ הֶךְ	אותו הדבר
היכי דמי	הֵיכִי דְּמִי	כיצד? מה כוונתך?
ודוק	וְדוּק	שים לב
וכי תימא	וְכִי תִימָא	ואם תאמר
ותו לא	וְתוּ לֹא	ולא עוד
חוכא ואיטלולא	חֹכְאָ וְאִיטְלוּלָא	צחוק ולעג
טבין ותקילין	טָבִין וְתִקְיִלִין	כמו שצריך (מילולית: טובים ושקולים)
טוביא חטא וזיגוד מינגד	טוֹבִיא חֲטָא וְזִיגוּד מִינְגַד	האחד חטא והשני נענש
ינוקא	יְנוּקָא	ילד
כגון דא	כְּגוֹן דָּא	כגון זה
כדבעי	כְּדָבְעִי	כרצוי [ביד רחבה]
כדלהלן	כְּדִלְהֵלָן	כמו בסמוך
כדלקמן	כְּדִלְקַמָּן	כמו שלפנינו
כדמעיקרא מסתברא	כְּדַמְעִיקְרָא מְסִתְבְּרָא	נראים הדברים כפי שהיינו סבורים קודם לכן
כולי עלמא	כוּלֵי עֲלָמָא	כל העולם
לא בכדי	לֹא בְּכַדִּי	לא לחינם
לא מיניה ולא מקצתיה	לֹא מִינֵיהּ וְלֹא מְקַצְתֵּיהּ	לא מזה ולא חלק מזה
לא פליגי	לֹא פְּלִיגִי	אין מחלוקת
לאו הכי	לֹאן הֶכִי	אין זה כך
לאלתר	לֹא לְתַר	מייד [שיבוש של על אתר]
לגבי דידי	לְגַבֵּי דִידִי	מבחינתי
לדידו	לְדִידוּ	לעצמו
לדידי	לְדִידִי	לעצמי
להכא ולהכא	לְהַכָּא וְלְהַכָּא	לכאן ולכאן

להלן	לְהֵלֵן	למטה
לחומר	לְחֻמְרָא	להחמיר
לית דין ולית דיין	לִית דִּין וְלִית דִּיִּין	חוסר צדק ומשפט (מילולית: אין דין ואין שופט)
לית מאן דפליג	לִית מֵאן דְּפִלִיג	אין חולק
לכל מאן דבעי	לְכֹל מֵאן דְּבַעֵי	לכל המעוניין (מילולית: לכל מי שצריך)
לְעֵילָא וְלְעֵילָא	לְעֵילָא וְלְעֵילָא	מן המעלה הראשונה
לשון סגי נהור	לְשׁוֹן סָגִי נְהוֹר	לשון הפוכה
מאי טעמא	מֵאֵי טַעְמָא	מה הסיבה (מילולית: מהו הטעם)
מאי נפקא מינה?	מֵאֵי נִפְקָא מִינָהּ?	מה יוצא ממנה?
מאיך גיסא	מֵאֵיךְ גִּיסָא	מהצד האחר
מאן דהו	מֵאן דְּהוּ	מישהו
מדעיקרא	מִדְּעִיקְרָא	מתחילת הדברים, מהיום הראשון
מה נפקא מינה	מֵה נִפְקָא מִינָהּ	מהו ההפרש
מותב תלתא	מוֹתֵב תְּלַתָּא	הרכב של שלושה (שופטים/ דיינים/ בוררים וכד')
מחד גיסא	מִחַד גִּיסָא	מצד אחד
מילתא בעלמא	מִילְתָּא בְּעַלְמָא	דברים סתם
מימרא	מִימְרָא	אמרה
מכללא	מִכְלָלָא	מכלול הדברים
מלחך פנכי	מְלַחְךָ פְּנִי	חנפן (מילולית: מלקק קערות)
מלחך פינכה	מְלַחְךָ פִּינְכָה	חנפן (מילולית: מלקק קערות)
מיניה וביה	מִינֵיהּ וּבֵיהּ	מיד
מאיגרא רמא לבירא עמיקתא	מֵאִיגְרָא רְמָא לְבִירָא עֲמִיקְתָּא	מגדולה לשפל המדרגה (מילולית: מהר גבוה לבור עמוק)
מקדמת דנא	מִקְדַּמַּת דְּנָא	מאז ומתמיד (מילולית: מימי קדם)
מתהום ארעא עד רום הרקיע	מִתְהוּם אַרְעָא עַד רוּם הַרְקִיעַ	ממעמקי הקרקע עד גובה השמים (משמש לסמן את הבעלות במקרקעין)
נהיר	נְהִיר	ברור
נהירין	נְהִירִין	ברורים

נחמה פורתא	נַחְמָה פּוֹרְתָא	נחמה קטנה
נכסי דלא נידי (נדל"ן)	נְכִסֵי דְלֵא נִיִּדֵי (נְדָל"ן)	קרקעות ונכסים צמודי קרקע (בתים, דירות וכד')
נפקא מינה	נִפְקָא מִיְנָה	יוצא ממנה
סדנא דארעא חד הוא	סְדָנָא דְאַרְעָא חַד הוּא	התנהגות כל האנשים זהה (מילולית: בסיס הארץ אחד הוא)
סיטרא	סִיטְרָא	צד
סיפא	סִיפָא	החלק האחרון, סוף
עורבא פרח	עוֹרְבָא פְּרַח	שמועות ללא ביסוס (מילולית: עורב פורח)
עידן ריתחא	עֵידָן רִיתְחָא	שעת כעס
עלמא	עֲלָמָא	עולם
פלוגתא	פְּלוּגְתָא	מחלוקת
פרהסיא	פְּרַהֲסִיא	רבים
פשיטא	פְּשִׁיטָא	פשוט
צריכא	צְרִיכָא	צורך
קטלא קניא	קְטֵלָא קְנִיא	קוטל קנים (כינוי לבורר ועם הארץ)
קמא	קָמָא	קודם, ראשון
קריין ולא כתיבן	קְרִיִין וְלֵא כְּתִיבֵן	מילים הנקראות לתוך הטקסט ואפילו שאינן כתובות בו
רחמנא ליצלן	רַחֲמֵנָא לִיְצַלֵן	אלוהים ישמור
ריקא	רִיקָא	פוחז
רישא	רִישָׁא	ראשית
שאילתא	שְׂאִילְתָא	שאילתה
שופרא דשופרא	שׁוּפְרָא דְשׁוּפְרָא	הטוב שבטוב
שופרי דשופרי	שׁוּפְרֵי דְשׁוּפְרֵי	הטוב שבטוב
שכיב מרע	שְׁכִיב מְרַע	מוות
שקלא וטריא	שְׁקֵלָא וְטְרִיא	משא ומתן
תא שמע	תָּא שְׁמַע	בוא ולמד
תניא דמסייעא	תְּנִיא דְמְסִייעָא	טיעון מסייע
תריסר	תְּרִיסַר	שנים-עשר

תרתִי וסתרִי	תְּרִיתִי וְסִתְרִי	שני דברים הסותרים זה את זה
תרתִי משמע	תְּרִיתִי מְשָׁמַע	בשתי משמעויות

Source : Legal-Rights.co.il

Lexique : latin – hébreu moderne

Ces mots sont utilisés dans la langue juridique.

מונח	הגייה	פירוש
A Datu	אֲ דָטוּ	מאותו יום והילך
A Fortiori	אֲ פוֹרְטִיּוֹרִי	קל וחומר
A Multo Fortiori	אֲ מוּלְטוּ פוֹרְטִיּוֹרִי	על אחת כמה וכמה
A Pari	אֲ פָרִי	באותו אופן
A Priori	אֲ פְרִיּוֹרִי	מראש
A Propo	אֲ פְרוּפוּ	דרך אגב
Ab Initio	אֲב אִינִיטִיּוֹ	מלכתחילה, מראש, מדעיקרא
Abeas Corpus	הַבִּיאַס קוֹרְפוּס	כינוי לצו הבאה (מילולית: הבא את הגוף)
Actus Reus	אֲקְטוּס רְאוּס	המעשה הפלילי (המרכיב ההתנהגותי בעבירה)
Ad Hoc	אֲד הוֹק	לתכלית זו
Ad Aalorem	אֲד וְאֵלוֹרֵם	לפי שוויו
Alibi	אֲלִיבִי	טענת היעדרות ממקום מסוים
Alta Via	אֲלְטָה וִיָּה	דרך המלך
Amicus Curiae	אֲמִיקוּס קוֹרְיָיָה	עמית בית-המשפט
Animo	אֲנִימוּ	בכוונה תחילה
Bene Facta	בְּנֵה פִקְטָה	מעשים טובים
Bona Fide	בּוֹנָה פִידָה	תום לב
Casus Belli	קַזוּס בְּיִלִי	עילה למלחמה
Caveat Actor	קַוִּיאַט אַקְטוֹר	יזהר העושה
Caveat Emptor	קַוִּיאַט אֲמִפְטוֹר	יזהר הקונה
Caveat Venditor	קַוִּיאַט וִינְדִיטוֹר	יזהר המוכר
Congitationis Poenam Nemo Patitur	קוֹנְגִיטַיּוֹנִיס פּוֹאַנָם נְמוּ פְאִטִיטוֹר	מחשבות אינן ברות ענישה
Contra	קוֹנְטְרָה	להיפך
Contra Pacem	קוֹנְטְרָה פַסֵם	נגד שלום הציבור
Corpus	קוֹרְפוּס	גוף
Corpus Delicati	קוֹרְפוּס דְלִיקַטִי	גוף העבירה
Corpus Yuris	קוֹרְפוּס יוֹרִיס	מערכת החוקים
Culpa	קוֹלְפָה	אשמה
Cy Pres	סִי פְרֵס	ביצוע בקירוב
De Facto	דֵה פַקְטוּ	למעשה
De Jure	דֵה יוֹרָה	להלכה, על-פי החוק

De Minimis	דה מינימיס	זוטות
Estoppel	אסטופל	השתק
?Et Tu, Brute	אה טו ברוטה	הגם אתה ברוטוס? (צ"ל "ברוט" אולם השיבוש נפוץ יותר)
Ex Gratia	אקס גרטיה	לפנים משורת הדין
Ex Lege	אקס לגה	מכוח החוק
Ex Parte	אקס פרטה	במעמד צד אחד
Ex Post Facto	אקס פוסט פאקטו	בדיעבד
Ex Debito	אקס דביטו	בזכות
Facto	פקטו	מעשה
Fieri Infectum Non Potent	פיארי אינפקטום נון פוטנט	אין הנעשה אין להשיב
Habeas Corpus	הביאס קורפס	כינוי לצו הבאה (מילולית: הבא את הגוף)
Homo Homini Lopus Est	הומו הומיני לופוס אקט	אדם לאדם זאב
Hostis Humanis Generis	הוסטיס הומניס גנריס	אויב המין האנושי
Ignorantia Legis Neminem Excusat	איגנורנטיה לגיס נמינם אקסיוסט	אי ידיעת החוק אינה פותרת מעונש (אי ידיעת החוק אינה הצדק/ תירוץ- מילולית)
Ignorantia Legis Non Excusat	איגנורנטיה לגיס נון אקסיוסט	אי ידיעת החוק אינה פותרת מעונש (אי ידיעת החוק אינה הצדק/ תירוץ- מילולית)
In Absentia	אין אבסנטיה	בהיעדר
In Camera	אין קמרה	בלשכה
In Pari Delicto	אין פרי דליקטו	אשם שווה
In Personam	אין פרסונם	באופן אישי
In Rem	אין רם	חפצי
In Toto	אין טוטו	כולו
Inter Alia	אינטר אליה	בין השאר
Inter Partes	אינטר פרטס	במעמד הצדדים
Intra Vires	אינטרה וירס	בתחום הסמכות
Ipsa Facto	איפסו פאקטו	לפי העובדה לבדה
Jura ad Rem	יורה אד רם	זכות לדבר
Jura in Rem	יורה אין רם	זכות בדבר
Jus	יוס	חוק, משפט, זכות
Jus ad Rem	יוס אד רם	זכות קניינית
Jus in Personam	יוס אין פרסונם	זכות אישית
Jus in Rem	יוס אין רם	זכות בחוק
Legi	לגי	חוק, דין
Lex	לקס	חוק, דין
Lex Domicilii	לקס דומיסילי	דין מקום המושב
Lex Fori	לקס פורי	דין מקום השיפוט
Lex Loci	לקס לוכי	דין המקום
Lex Loci Actus	לקס לוכי אקטוס	דין מקום ביצוע המעשה
Lex Loci Contractus	לקס לוכי קונטרקטוס	דין מקום יצירת החוזה
Lex Loci Delictus	לקס לוכי דליקטוס	דין מקום ביצוע העבירה
Lex non Scripta	לקס נון סקריפטא	חוק/ דין לא כתוב
Lex Partia	לקס פרטיה	דין הארץ

Lex Posterior Derogat Priori	לקס פוסטרירור דרוגט פריורי	חוק/ דין אחרון מבטל קודמו
Lex Scripta	לקס סקריפטא	חוק/ דין כתוב
Lex Situs	לקס סיטוס	דין מקום הנכס
Lie	ליי	בדין
Mala Fide	מלה פידה	חוסר תום לב
Malum in Se	מלום אין סה	הרע בהתגלמותו
Malum Necessarium	מלום נססריום	רע הכרחי
Mandamus	מנדמוס	צו עשה
Mens Rea	מנס ראה	המחשבה הפלילית
Mia Culpa	מיה קולפה	אשמתי
Mia Maxima Culpa	מיה מקסימה קולפה	אשמתי הגדולה
Modus Operandi	מודוס אופרנדי	שיטת פעולה
Nemo Dat Quad Non Habet	נמו דט קואד נון הבט	אין אדם יכול לתת את מה שאין לו
Nemo Est Supra Legis	נמו אסט סופרה לגיס	אין איש שהוא מעל החוק
Nemo Mortalium Omnibus Horis Sapit	נמו מורטליום אומניבוס הוריס ספיט	אין אדם שלא טועה
Nisi Prius	ניסי פריוס	בית משפט קמא
Nolens Volens	נולנס וולנס	מרצון או מאונס
Nolo Contendere	נולו קונטנדרה	אין תגובה לכתב האישום
Non Culpabilis	נון קולפביליס	ללא אשם
Non Est Regula Quin Fallet	נון אסט רגולה קין פלת	אין כלל ללא יוצא מן הכלל
Non Refirmatio In Peyous	נון רפירמטיו אין פיוס	אין מחמירין עם המערער
Nuda Veritas	נודה וריטס	האמת העירומה
Nullum Crimen Sine Actu	נולום קרימן סינה אקטו	אין עבירה ללא מעשה
Nullum Crimen Sine Culpa	נולום קרימן סינה קולפה	אין עבירה ללא אשמה
Obiter Dictum	אוביטר דיקטום	אמרת אגב (בד"כ ביחס לפסק דין)
Opinia Juris	אופיניו יוריס	דעה משפטית
Pari Causa	פרי קאזה	במצב שווה
Pari Delicto	פרי דליקטו	בעבירה דומה
Per Capita	פר קפיטה	לראש
Per Diem	פר דיים	ליום
Per Se	פר סה	בפני עצמו
Persona Non Grata	פרסונה נון גרטה	אישיות בלתי רצויה
Post Factom	פוקט פאקטום	לאחר מעשה, בדיעבד
Prima Facie	פרימה פסיה	לכאורה
Pro Bono	פרו בונו	למטרה טובה
Pro se	פרו סה	עבור עצמו
Quasi	קואזי	מעין
Quata	קוואטה	מיכסה
Quid pro Quo	קוויד פרו קווי	דבר עבור דבר
Ratio	רציו	הגיון
Ratio Decidende	רציו דסידנדי	טעם ההחלטה בפסק הדין, הגיון פסק-הדין
Ratio Legis	רציו לגיס	טעם החוק

Recidivist	רְסִידִיוֹסֵט	עבריין מועד
Res Ipsa Loquitur	רֵס אִיפְסָה לוקיטור	הדבר מדבר בעד עצמו
Res Nova	רֵס נובָה	עניין משפטי חדש שטרם הוכרע
Silentium Videtur Confessio	סִילֵנְטִיוּם וִידֵטוּר קוֹנְפֶסִיו	שתיקה כהודאה
Sub Judice	סוב יודִיסָה	עניין שתלוי ועומד בבית המשפט
Sui Generis	סוּי גֵ'נֶרִיס	מיוחד במינו
Sui Juris	סוּי יוּרִיס	בזכות עצמו
Supra	סופְרָה	לעיל
Ultra Vires	אוּלְטֵרָה וִירֵס	חריגה מסמכות
Veni, Vidi, Vici	וִינָה, וִידִי וִיכָה	באתי, ראיתי, ניצחתי
Vice Versa	וִיס וֶרְסָה	להיפך
Vis Major	וִיס מַג'וֹר	כוח עליון
Viva Voce	וִינָה וּוּקָה	שמי (לפי שמות)

Source : Legal-Rights.co.il